

Startside>Familierechtige forhold og arv>Forældreansvar, forældremyndighed og samværsret Forældreansvar, forældremyndighed og samværsret

Slovakiet

1 Hvad indebærer begrebet "forældremyndighed" i praksis? Hvilke rettigheder og pligter har indehaveren af forældremyndigheden?

Ifølge Slovakiets familielov (lov nr. 36/2005 om familien samt ændringer af visse retsakter) og retspraksis omfatter forældreansvar (dvs. forældres rettigheder og pligter – forældremyndighed) navnlig pasning af barnet, underhold, repræsentation og administration af barnets formue.

2 Hvem har normalt forældremyndigheden over et barn?

Forældrene har fælles forældremyndighed over barnet, uanset om dette er født i eller uden for ægteskabet, eller om forældrene bor sammen eller ikke (er gift, separeret eller skilt).

Retten kan i alvorlige tilfælde fratage (eller begrænse) en forælders forældremyndighed, jf. 38, stk. 4, i familieloven.

En domstol kan anerkende en mindreårigs forældremyndighed, hvis vedkommende er over 16 år, for så vidt angår personlig pasning af et mindreårigt barn, hvis betingelserne i artikel 29 i familieloven er opfyldt.

3 Kan der udpeges en anden person i stedet for forældrene, hvis disse ikke kan eller ikke ønsker at udøve forældremyndigheden over deres børn?

Ja. Hvis de to forældre til et mindreårigt barn ikke har fuld retsevne, hvis udøvelsen af deres rettigheder og forpligtelser som forældre er blevet suspenderet eller ophævet, eller de er afgået ved døden, udpeger retten en værge for barnet, værgen tager hånd om barnets opvækst, repræsenterer barnet og forvalter barnets aktiver.

4 Hvordan reguleres spørgsmålet om forældremyndigheden, hvis forældrene bliver skilt, eller deres forhold opløses?

Retten skal træffe afgørelse om tildeling og udøvelse af forældremyndighed (også hvis begge forældre fortsat udøver fælles forældremyndighed) eller kan godkende en aftale mellem dem.

I henhold til artikel 36, stk. 1, i familieloven kan forældre til et mindreårigt barn, der bor hver for sig, til enhver tid træffe aftale om en ordning for udøvelsen af forældremyndigheden. Hvis forældrene ikke når frem til en aftale, kan retten bestemme, hvordan forældremyndigheden skal udøves, selv om der ikke er indgivet anmodning herom. Artikel 24, 25 og 26 finder tilsvarende anvendelse.

5 Hvilke formaliteter skal overholdes, for at en aftale mellem forældrene om forældremyndighed bliver juridisk bindende?

En aftale mellem forældre om forældremyndigheden skal godkendes af retten.

6 Hvilke alternative konfliktløsningsmuligheder findes der, hvis forældrene ikke kan nå til enighed om en aftale om forældremyndigheden?

Mægling kan anvendes til udenretslig bilæggelse af tvister i medfør af lov nr. 420/2004 om mægling. Denne lov finder bl.a. anvendelse på konflikter af familieretlig karakter. Mægling er en udenretslig aktivitet, hvor parterne med bistand fra en mægler forsøger at bilægge en tvist, der udspringer af et kontraktforhold eller et andet retsforhold. En skriftlig aftale, der indgås mellem parterne som led i en mægling, er bindende mellem parterne.

7 Hvilke spørgsmål vedrørende barnet kan dommeren afgøre, hvis forældrene går til domstolene?

I princippet kan retten træffe afgørelse om et hvilket som helst spørgsmål, med undtagelse af tildeling af forældremyndigheden til en af forældrene alene. En af forældrene kan kun få tildelt forældremyndigheden alene, hvis den anden forælder er blevet frataget sine rettigheder og forpligtelser som forælder. I praksis afgør domstolen imidlertid, hvilken af de to forældre der skal have forældremyndigheden over barnet, hvem der skal repræsentere barnet og forvalte dets aktiver. Retten afgør også, hvordan den forælder, der ikke har forældremyndighed over barnet, skal bidrage til dets underhold, eller godkender forældrenes aftale om underholdsbidrag.

8 Hvis den ene af forældrene får tilkendt forældremyndigheden alene, betyder det så, at vedkommende kan træffe beslutninger om alle forhold omkring barnet uden først at rådføre sig med den anden part?

Udtrykket "forældreansvar" anvendes ikke som sådan i slovakisk familieret. I slovakisk familieret anvendes udtrykket "forældrenes rettigheder og forpligtelse", der altid deles af begge forældre (så der kan aldrig være tale om, at den ene forælder har forældremyndigheden alene, medmindre den anden forælder er død, ikke har retsevne eller har fået frataget sine rettigheder og forpligtelser som forælder). Det er nødvendigt at sondre mellem disse tilfælde og at overdrage et barn til "opfostring" hos en person. Hvis et barn opfostres af en af forældrene, kan denne forælder træffe afgørelse om alle rutinemæssige spørgsmål vedrørende barnets hverdag uden den anden forælders samtykke, men alle vigtige spørgsmål i forbindelse med udøvelsen af forældremyndigheden (administration af barnets formue, flytning af barnet til udlandet, samtykke til medicinsk behandling, forberedelse af fremtidig beskæftigelse osv.) kræver samtykke fra den anden forælder. Hvis forældrene ikke kan nå til enighed, træffer retten afgørelse efter anmodning fra en af forældrene.

9 Hvad betyder det i praksis, hvis domstolen tillægger forældrene fælles forældremyndighed over et barn?

Retten kan bestemme, at forældrene skal deles om opfostringen af barnet (dvs. have fælles forældremyndighed), hvis de begge er egnede til at opfostre barnet og er interesserede heri, og hvis denne ordning er i barnets tarv og bedst opfylder dets behov. Hvis mindst en af forældrene ønsker fælles opfostring af barnet, er retten forpligtet til at undersøge, om fælles opfostring er i barnets tarv.

Se alle tidligere svar og navnlig svar på spørgsmål 8.

10 Til hvilken domstol eller anden myndighed skal jeg indgive anmodning om forældremyndighed? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min anmodning?

Distriktsretten i den retskreds, hvor et mindreårigt barn er bosat, er den kompetente domstol med hensyn til behandling af sager om forældremyndighed. Der er i den sammenhæng ikke behov for særlige formaliteter eller dokumenter, da retten kan behandle sådanne sager af egen drift. Indsendelse af dokumenter afhænger af anmodningens indhold. Normalt skal barnets fødselsattest vedlægges.

11 Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde? Findes der en hasteprocedure?

Der følges en forenklet og mindre formel procedure. Der er mulighed for en kendelse, som afsiges efter en hasteprocedure.

12 Kan jeg få retshjælp?

Alle sager vedrørende forældremyndighed er fritaget for retsafgifter. Retshjælpssystemet i Slovakiet er i øjeblikket begrænset til fritagelse for betaling af retsafgifter og gratis repræsentation. Meget få mennesker vælger at lade sig repræsentere af en advokat, da sager om forældremyndighed hører under den frivillige retspleje. Hvis en person opfylder de retlige betingelser for personlig fritagelse for retsafgifter, kan retten efter eget skøn stille gratis repræsentation, herunder til en advokat, til rådighed, hvis den finder, at repræsentation er nødvendig for at beskytte den pågældendes interesser.

Retten henviser alle parter, som anmoder om en advokat og opfylder betingelserne for fritagelse for retsafgifter, til retshjælpscentret (*Centrum právnej pomoci*). Retten orienterer parterne om denne mulighed. Retten kan fritage en part helt eller delvist for retsafgifter, hvis dette er berettiget som følge af den pågældendes forhold, og hvis dette ikke ville være en vilkårlig eller åbenlyst forgæves handling eller hindring af rettens gang. Medmindre retten bestemmer andet, gælder fritagelsen for hele sagen og har tilbagevirkende kraft. Dog refunderes afgifter, som er betalt, før en afgørelse om fritagelse træffes, ikke. Retshjælpscentret yder rets- og sikkerhedshjælp til fysiske personer, som på grund af deres økonomiske forhold ikke har adgang til juridisk bistand til at udøve og beskytte deres rettigheder. Retshjælpens omfang er reguleret ved lov nr. 327/2005 om retshjælp til økonomisk trængende personer.

13 Kan en afgørelse om forældremyndighed appelleres?

Ja, det er muligt at appellere en afgørelse om forældremyndighed.

14 I visse tilfælde kan det være nødvendigt at gå til en domstol eller en anden myndighed for at få en retsafgørelse om forældremyndighed fuldbyrdet.

Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde?

Den ret, der har stedlig kompetence til at fuldbyrde en afgørelse vedrørende en mindreårig, er den ret, i hvis retskreds barnets bopæl er beliggende, for så vidt som denne bopæl udspringer af en aftale mellem forældrene eller er fastsat på en anden lovlig måde. Fremgangsmåden ved fuldbyrdelse af retsafgørelser er reguleret ved lov nr. 161/2015 – den civile retsplejelov. Reglerne for fuldbyrdelse af afgørelser vedrørende mindreårige er fastsat i Den Slovakiske Republiks justitsministeriums dekret nr. 207/2016, som også finder anvendelse på fuldbyrdelsen af udenlandske retsafgørelser.

15 Hvad skal jeg gøre for at få en afgørelse om forældremyndighed, der er truffet af en domstol i en anden medlemsstat, anerkendt og fuldbyrdet i denne medlemsstat?

Afgørelser om forældremyndighed afsagt af domstole i en anden medlemsstat anerkendes og fuldbyrdes i Den Slovakiske Republik uden særlige procedurer i overensstemmelse med Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar (artikel 21, stk. 1), dvs. uden at der er behov for at få den erklæret eksigibel.

En part kan anmode om at få erklæret en afgørelse om forældreansvar fra en anden medlemsstat eksigibel, og her finder proceduren i kapitel III, afdeling 2, i denne forordning, anvendelse.

En sådan anmodning indgives til den distriktsret, inden for hvis retskreds barnet har bopæl, eller i mangel af bopæl det sted, hvor barnet opholder sig, i mangel af en sådan domstol er den kompetente ret distriktsretten i Bratislava I.

Anmodningen om anerkendelse af en afgørelse, eller om en erklæring om, at en retsafgørelse er eksigibel, skal ledsages af en kopi af afgørelsen om forældremyndighed, der opfylder kravene til ægthed, og af et dokument til bekræftelse af afgørelsen, som udstedes på den berørte persons anmodning af den relevante oprindelsesdomstol, dvs. den domstol, der har truffet afgørelsen om forældremyndighed.

16 Til hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg henvende mig for at gøre indsigelse mod en afgørelse om forældremyndighed, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i disse tilfælde?

Appeller skal altid indgives til den distriktsret, der har truffet den oprindelige afgørelse, men afgøres af den regionale domstol. Appeller af anerkendelse af afgørelser om forældremyndighed behandles og afgøres i overensstemmelse med den civile retsplejelov.

17 Hvilken lovgivning finder anvendelse i en sag om forældremyndighed, hvor barnet eller parterne ikke bor i denne medlemsstat eller er af forskellig nationalitet?

De slovakiske domstole afgør kun sager om forældremyndighed, hvis barnet har sit sædvanlige opholdssted i Den Slovakiske Republik. Hvis barnet ikke er bosiddende i Slovakiet, men har sit sædvanlige opholdssted her, eller hvis forældrene ikke bor i Slovakiet eller er borgere i forskellige lande, finder bestemmelserne i slovakisk lovgivning anvendelse i overensstemmelse med Haagerkonventionen om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (ref. nr. 344/2002) (konventionens kapitel III).

Lov nr. 97/1963 om international privatret og procesret bestemmer, at forholdet mellem forældre og børn, herunder påbegyndelse eller ophør af forældremyndighed, er underlagt loven i det land, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted. I særlige tilfælde kan retten tage hensyn til loven i et andet land, hvis der er en afgørende forbindelse til den aktuelle sag, og hvis det er nødvendigt for at beskytte barnet eller dets formue. Forældremyndighed, der er opstået i det land, hvor barnet oprindeligt havde sin bopæl, gælder stadig, hvis barnets sædvanlige opholdssted ændres. Hvis en af forældrenes forældremyndighed ikke er anerkendt i henhold til slovakisk lovgivning, opstår denne forældremyndighed fra det tidspunkt, hvor barnet får sædvanligt opholdssted i Den Slovakiske Republik. Udøvelsen af forældremyndigheden er underlagt loven i det land, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted. Bestemmelserne i loven om international privatret og procesret finder kun anvendelse, hvis der ikke findes en international aftale, eller hvis en eksisterende international aftale ikke indeholder regler for fastsættelse af den gældende lovgivning.

Slovakiet er ikke kun bundet af Haagerkonventionen af 1996, men også af de bilaterale traktater, den har indgået med andre stater; disse traktater indeholder bestemmelser om den lov, der skal anvendes, og finder derfor først og fremmest anvendelse på sager vedrørende forældreansvar i forhold til privatretlige og processuelle regler:

Bulgarien: aftale mellem Den Socialistiske Republik Tjekkoslaviet og Folkerepublikken Bulgarien om retlig bistand i og regulering af civil-, familie- og strafferetlige sager (Sofia, den 25. november 1976 dekret nr. 3/1978)

Kroatien, Slovenien: Aftale mellem Den Socialistiske Republik Tjekkoslaviet og Den Socialistiske Føderative Republik Jugoslavien om regulering af civil-, familie- og strafferetlige sager (Beograd, den 20. januar 1964, dekret nr. 207/1964)

Ungarn: Aftale mellem Den Socialistiske Republik Tjekkoslaviet og Folkerepublikken Ungarn om retlig bistand i og regulering af civil-, familie- og strafferetlige sager (Bratislava, den 28. marts 1989, dekret nr. 63/1990)

Polen: Aftale mellem Den Socialistiske Republik Tjekkoslaviet og Folkerepublikken Polen om retlig bistand i og regulering af civil-, familie-, arbejds- og strafferetlige sager (Warszawa, den 21. december 1987, dekret nr. 42/1989)

Rumænien: Aftale mellem Den Socialistiske Republik Tjekkoslaviet og Folkerepublikken Rumænien om retlig bistand i og regulering af civil-, familie- og strafferetlige sager (Prag, den 25. oktober 1958, dekret nr. 31/1959)

Denne webside er en del af [Dit Europa](#).

Vi vil gerne have din [feedback](#) om, hvor nyttige informationerne er for dig.

😊 Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Sidste opdatering: 16/12/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.